

Kütüphaneciye Çağrı*

Erol Yılmaz**

*Etrafınıza bakınmayın,
dile getirdiğiniz problemi çözecek tek kişi sizsiniz.*

Erol Yılmaz

Saygıdeğer Meslektaşlarım,

Rahatsızlığım nedeniyle uzunca bir süredir takip edemediğim tartışma listemiz **kutup-l**i, 3 Ocak 2001 tarihinde incelediğimde, mesleki ilgi ve örgütsel (Türk Kütüphaneciler Derneği/ TKD) görev alanıma giren **tanıtım** (halkla ilişkilerin bir bileşeni olarak) konusunun yoğun bir şekilde tartışıldığını, **büyük bir mutlulukla**, gördüm.

Tartışma, bilinçli ve duyarlı meslektaşım **İsmail Akman**'ın 25 Kasım 2000 tarihli yazısıyla başlamış. Sayın Akman yazısında, Öğretmenler Günü dolayısıyla medyanın, öğretmenlerin sorunları üzerine yoğun bir şekilde eğildiklerini bildirdikten sonra, bu durumun yalnızca medyanın kendiliğinden gösterdiği ilgiyle sağlanmadığını, öğretmenlerin medya üzerinde etkin olmalarının da bu ilgede payının olduğunu belirtmiş. Sayın Akman ayrıca, medyanın ülkemizdeki gücünün göz ardı edilemeyeceğini, bunu yapanların asrın hatasını yapmış olacaklarını ve öğretmenlere gösterilen bu ilgiyi kışkırdığını açık yüreklilikle belirtmiş ve "**Pe-ki ya biz! Hiçbir reklamı olmayan, eğitim ve kültür hizmeti gibi bileşik bir hizmeti veren kütüphaneciler ne olacağız!**" diye de kışkırtıcı bir soru sormuş. Bir şeyler yapmak istemenin heyecanı ve kararlığı içindeki yazı, bu soru ile daha fazla anlam kazanmış doğrusu.

Bu değerli mesaj, değerini kanıtlar şekilde liste üyeleri arasında yoğun bir ilgi görmüş ve konuyla ilgili olarak listeye yaklaşık 15-20 civarında mesaj gönderilmiş. Bu sayının listemize yazarların sınırlılığını dikkate alındığında ne kadar anlamlı ve önemli olduğu ise, son derece açıktır.

Mesajlar da açıkça göstermektedir ki, **kütüphanecilik mesleği kamuoyuna, tüm unsurlarıyla (kütüphanecilik bilimi, kütüphaneler, kütüphaneciler vs.), gereğince tanıtılmamakta, bu büyük eksiklik nedeniyle de, hem toplumdandan, hem medyadan, hem de devletten hak ettiği ilgiyi görememektedir.**

Ayrıntılarına girmeden (çünkü bu konu başlı başına bir araştırma konusudur)

* Bu yazı, 10.02.2001 tarihinde kutup-l tartışma listesine gönderilen mesajın yazarı tarafından gözden geçirilmiş biçimidir.

** Erol Yılmaz, Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda Kütüphaneci ve TKD Genel Yönetim Kurulu Üyesidir; e-posta: eyilmaz@yok.gov.tr

belirtmek isterim ki, **sorunun temel nedenleri:**

- meslek camiamızda halkla ilişkiler konusuna yeterince ilgi gösterilmemesi,
 - **kütüphanecilikte halkla ilişkiler konusunda yeterli yayının bulunmaması ve doğal olarak bilgi eksikliği,**
 - mesleki eğilimin daha çok, zaten yapmak ve geliştirmek zorunda olduğumuz, teknik işlemlere yoğunlaşması,
 - **medya ile iletişim konusunda yeterli bilgiye sahip olmamak ve buna bağlı olarak medyanın durup dururken kütüphane merkezli haberler ve programlar yapmasını beklemek.....**
- şeklinde sıralanabilir.

Bununla birlikte, son zamanlarda mesleğimizin hem kuram hem de uygulama noktalarında halkla ilişkiler (özellikle tanıtım boyutu) konusuna, artan bir ilgi olduğunu da sevinçle gözlemlemekteyim.

Son derece önemseydiğim bu ilginin, diri tutulması ve daha organize olabilmesi için, buradan bir çağrıda bulunmak istiyorum.

Bu çağrıya kulak verilmesi, meslek tarihimizde belki de bugüne kadar eşine rastlanmamış bir heyecan, kararlılık, katılımcılık ve örgütlülük rüzgarı oluşturabilir. Bu ise, şimdiye kadar kısık sesle, tek tek ve düzensiz bir şekilde çıkan ve bunun doğal sonucu olarak hiçbir kişi ve/ veya kuruma (Cumhurbaşkanı, Başbakan, Meclis Başkanı, Bakan, bürokrat, medya.....) ulaşmayan beklenti ve şikayetlerimizin daha etkili bir şekilde ortaya konulmasını sağlayabilir. Eğer bunu başarabilir ve bu hareketi sürekli kılabilirsek, hiç kuşkunuz olmasın ki, karanlıkların bittiğini işaret eden tünelin ucu çok net bir şekilde görülebilecektir.

Bu noktada, **“söz konusu rüzgarı yakalayabilmek için neler yapabiliriz?”** sorusu üzerine görüşlerimi aktarmak istiyorum:

- Öncelikle, TKD'ye üye olsun olmasın tüm meslektaşlar, **eğer çözüm konusunda samimi iseler**, sorunların çokluğu ve bir türlü çözülememesi konusunda başta TKD olmak üzere, kendileri dışında her kişi ve her kurumu suçlama illetinden kurtulmalıdırlar. Meslektaşlar bu şekilde davranmak yerine, bir değişiklik yaparak, kendilerine, **“çözüm yolunda ben ne yapabilirim, bana hangi görev düşer?”** sorusunu samimi olarak sormalıdırlar. Bu anlamda **bir düşünce/ bakış/ ele alış devriminden söz edebiliriz.**
 - Her meslektaş problemlerin çözümü yolunda ve genel olarak, meslek örgütlerine katkıda bulunmak üzere, girişimde bulunabilmelidir. Üyesi bulunduğum **TKD Genel Yönetim Kurulu, meslektaşlarımız tarafından atılacak bir adıma, iki adımla karşılık verme konusunda samimi ve kararlıdır.** Eğer böyle bir gelişme sağlanır ve devam ettirilebilirse, interaktif bir kütüphaneci-TKD ilişkisi kurulabilir.
 - Mesajlardan da anlaşıldığı gibi, medya ile (televizyon, radyo, gazete, dergi) ilişkiler konusu son derece önemlidir. Bu konuda yapılabilecek bazı temel işler şu şekilde sıralanabilir;
1. Her meslektaş yoğun olarak izlediği yerel, bölgesel ve ulusal televizyon ka-

nal(lar)ında, kütüphanecilikle ilgili konuların yer alabileceği programları belirleyerek, gerekli bilgilerle birlikte (kanal adı, program adı, gün, saat, yapımcı vs.) TKD'ye ulaştırabilir.

2. Kütüphane Haftası ya da diğer günlerde meslek alanımızla ilgili konuları ele alan televizyon kanalları, yukarıda belirtilen bilgilerle birlikte TKD'ye bildirilebilir. Bu bilgiler, TKD'nin mesleğimizle ilgilenen kişi ve kurumları motive edici çalışmaları (ziyaret, ödül vs.) yapabilmesi için son derece değerlidir. Ayrıca, söz konusu televizyon kanallarının yetkilileri ile ilgili programların sorumlularına **her bir kütüphanecinin iletceği** teşekkür ifadeleri, bu kişileri onurlandıracak ve yeni programlar için motive edecektir.
3. Bu uygulama, ayrıca hergün takip edilen gazete(ler) ve dinlenen radyo kanal(lar)ı için de değerlendirilmelidir.
4. Meslektaşlar, kendileri de, buldukları bölgelerde yerel gazetelerde günlük ya da en azından haftalık yazılar yazmak, televizyon ve radyolarda programlara katılmak için fırsatları zorlamalıdır.
5. Kütüphane yöneticileri ve kütüphaneciler, her yıl Kütüphane Haftası yaklaştığında, öncelikle kutlama programlarını medyaya ulaştırmalı, yanı sıra da "kütüphanelerin toplumsal rolü ve önemi", "bilgi toplumu ve kütüphaneler", "eğitim ve kütüphaneler" vb. konularda yazacakları yazılar ve hazırlayacakları konuşmalar ile gazete, radyo ve televizyonlarda Hafta boyunca yer almayı çalışmalıdırlar.
6. Meslektaşlarımız yakınlıkları bulunan medya üyeleriyle özel bağlantılar kurarak, mesleğimizin her yönüyle kamuoyuna tanıtımı konusunda yardım talebinde bulunabilir, bu konuda TKD'den resmi katkı isteyebilir ya da en azından bu konuda aracı rolü oynayabilirler.
7. Televizyonun tartışılmaz gücünü yanımıza alabilmek için, tüm yönleriyle kütüphaneciliğimizi masaya yatırabileceğimiz ve dolayısıyla kamuoyuna maledebileceğimiz programlar üzerinde fert yapacağımız başvurularla bir baskı grubu oluşturabiliriz. Bu konuda TKD'nin başvurusu tek bir başvuru olacak iken, her bir meslektaşımız bireysel talepte bulunduğu, ilgili televizyon kanallarının yetkililerinin ve program sorumlularının daha fazla dikkatleri çekilecektir.

Bu konuya **örnek olarak** üç kanal ve üç programdan söz edilebilir:

- ATV kanalında her hafta cuma günleri yayınlanan, "*Siyaset Meydanı*" (siyasetmeydani@atv.com.tr).
- CNN Türk kanalında hafta içi günlerde yayınlanan "*Soru-Cevap*" (sorucevap@cnnturk.com.tr).
- Kanal 7 televizyonunda her hafta yayınlanmakta olan, "*İskele Sancak*" (ahakan@kanal7.com).

Örnekler, sizlerin alıcı gözüyle izlediğiniz programları TKD'ye bildirmeniz sonucunda artacaktır. İlgili programlar ne kadar çabuk belirlenir ve harekete geçilirse, belirlenen programlar her yıl **Kütüphane Haftası** bağlamında ve diğer günlerde daha kolay değerlendirilebilir. Başta televizyon olmak üzere,

medyadaki bir dakikanın bizim bir dakikamızdan daha kısa olduğunu düşünürsek, kaybedecek bir “an”ımızın bile olmadığı daha net anlaşılacaktır.

- Her kütüphaneci, kütüphaneler konusuyla özel olarak ilgilendiğini bildikleri milletvekili, gazeteci, yazar, televizyoncu vb. kişileri, yakınlık dereceleriyle birlikte, TKD Genel Merkezi’ne bildirebilir.
- Meslektaşlarımız, ilk anda önemsiz gibi görünebilecek önerileriyle de, hiç çekinmeden TKD’ye katkıda bulunabilirler. Böylelikle bir beyin fırtınası yapılmış olacak, ortaya çıkarılacak somut projeler mesleğimize değerli katkılar sağlayabilecektir.

Bu anlamda, listede yapılan tartışma sırasında görüşlerini sunan değerli meslektaşlarım, İsmail Akman, Doç. Dr. Hasan S. Keseroğlu, Dr. Tayfun Gülle, Ahmet Çelenkoğlu, Yaşar Çelik, Müjgan Şan, Selma Aslan, Ali Kemal Özen, Kamber Yılmaz, Zafer Kızıllan, Gülsevil Turan, Cengiz Aslan ve Faruk Nafiz Duman’a teşekkürlerimi sunarım, eksik olmasınlar.

Değerli Meslektaşlarım,

Takdir edersiniz ki, burada sıralanan çalışmalar TKD Genel Yönetim Kurulu’nu oluşturan dokuz kişinin, hepsi bir araya gelseler ve sadece bu iş için çalışsalar bile, üstesinden gelemeyecekleri kadar yoğun mesai isteyen faaliyetlerdir. Bu kişilerin, halkla ilişkiler (ve bu bağlamda tanıtım ve medya ile ilişkiler) konusu dışında da yapmak durumunda oldukları çok farklı dernek çalışmaları bulunmaktadır. Ayrıca hepiniz çok iyi bilirsiniz ki, bu üyelerin hiçbiri Yönetim Kurulu üyeliğini profesyonel olarak yapmamaktadır ve her biri geçimlerini sağlamak için bir kurumda çalışmaktadır. Dernek bünyesinde yapılan çalışmalar, çoğunlukla, bu kişilerin kendi özel yaşamlarından ayırdıkları zaman dilimlerinde (akşamları mesai çıkışlarında ve hafta sonu tatillerinde) yaptıkları faaliyetlerdir.

Mesleki kamuoyumuzda, yıllardır bir tartışma sürüp gitmektedir. Üye olan ya da olmayan meslektaşlar derler ki, “TKD çalışmıyor, bizler için hiçbir şey yapmıyor.....”; buna karşın, TKD der ki, “kütüphaneciler üye olmaktan kaçıyorlar, üye olanlar ise, değil katkı sağlamak aidatlarını bile yatırmıyorlar, bu durumda nasıl güçlü olalım ve nasıl etkili çalışmalar yapalım.....”

Bu tartışmalara son vermenin zamanı gelmedi mi sizce de? Gelin bu kısır döngüye bir son verelim ve hemen şimdi **ön yargularımızdan sıyrılalım, tabularımızı yıkalım**. İnanın bu sanıldığı kadar zor değil. Yeter ki, **duygularımızı, özel alanımızda kalması gereken, inançlarımızı ve ideolojilerimizi aklımızın önüne koymaktan vazgeçelim**.

Aksi şekilde davranıldığı için, yıllardır **hep birlikte** maddi ve manevi kayıplar yaşıyoruz. Oysa bu kötü gidişe **hep birlikte** bir son verebilirsek, yine hep birlikte kazanacağız, şüpheniz olmasın.

Hep birlikte uzun soluklu bir mücadele için, var mısınız?